

TARKASTUSKERTOMUS PMA 053

VÄHÄKYRÖ TERVAJOKI HÖYSÄLÄNMÄKI

Tarkastuskäynti 12.5.2005

Pentti Risla

Sijainti: PK lehti LAIHIA 1333 04, päärakennus KKJ 1 x=6 987 577 ja y=1 556 987

Kohde: Seppo Vuorenpään uudisrakennus tilalle Mansikkamäki I RN:o 8:70

Kuvaus: Tontti sijaitsee liitekartan ja kuvien mukaisesti Höysälänmäen eteläkärjessä, josta alkaa Höysälänlakian peltoaukea. Tontille on johtanut aiemmin peruskarttaan merkitty pellon reunaa seuraava ajoura. Peltotien reunalla oli hajonnut lato (peruskartalle merkitty) sekä pellostä nostettuja suuria kiviä. Peltotie oli tarkastusajankohtana jo kokonaisuudessaan päällystetty kivimurskalla. Toisinaan ennen rakennusluvan myöntämistä on kaivettu esim. maalämpökaapeleita, oja tai tehty tontin korottamista ym. ennen rakennusluvan saantia. Tämä menettelytapa on väärä ja vaarantaa mahdolliset maanalaiset muinaiset asutuserrostumat.

Itse tontti on osin pellon tasalla ja jää 2-3 m alemmas kuin nyt tunnetut muinaishaudat rajaava 20 m korkeuskäyrä. Valokuvissa seisova kaivinkone on tontin kärjessä pellon reunassa ja rakennusten paikat oli merkitty siitä välittömästi pohjoiseen narulla. Korkeussuhteiden perusteella kyseessä voisi olla mäellä sijainneen rautakautisen asuinpaikan reuna-alue esim. rantaniitty tai muinaispelto. Liitekuviissakin selvästi näkyvä tontin maapohjan kivisyys ei kuitenkaan mahdollista tätä. Tontilla on suuria siirtolohkareita ja kivikko peittää maapohjan kauttaaltaan. Rakennusosalasta pohjoiseen ennen peruskarttaan merkittyä turkistarhaa (nyt uudisrakennuspaikka) sijaitsee harjanteella peräkkäin useita muinaishautoja aina Höysälänlakialle johtavan hiekkatien reunaan asti. Näiden muinaishautojen ja rakennusalan väliin jää avohakattua kivikkoista maastoa jolla rautakautinen viljely ja asutus on ollut täysin mahdollista. On ensiarvoisen tärkeää valvoa, ettei Vuorenpään talon rakentamisen jälkeen asutusta lähdetä laajentamaan tälle etelärinteelle ilman maapohjan tutkimista.

Kuten tiepohjan perustamisesta otetuista liitekuvista näkyy on Höysälänlakialle laskeutuvan hiekkatien varrella peltoaukean reunassa omakotitalo. Tästä pohjoiseen on vielä kaksi uudisrakennusta. Uudisrakennuksista pohjoisempi on Höysälänlakian hiekkatien länsipuolella ja välittömästi tien itäpuolella sitä vastaan on tiessä kiinni muinaishauta (varustettu museoviraston valkoisella muovisella rauhoituskyllillä). Jos

POHJANMAAN MUSEO
ÖSTERBOTTENS MUSEUM

rakentaminen Höysälänmäen eteläreunaan jatkuu tulee kunnan varautua tielinjausten uudelleenarviointiin, sillä Höysälänlakialle johtavan hiekkatien parantaminen johtaa muinaishaudan tutkimiseen.

Rakennuspaikka (kaivinkone) kuvattuna Höysälänlakialta koilliseen. Kuvan vasemmassa reunassa näkyy tuhoutunut lato sekä nosteltuja kiviä. Pellon reunassa kulkee harmaa tien kiviperusta.

Pellon reunaan kivetty tieura. Taustalla näkyvä uudisrakennus on rakennettu Höysälänlakian reunaan peltoaukealle johtavan hiekkatien länsipuolelle.

Rakennuspaikan kivipeitettä, taustalla kaivinkone.

Rakennuspaikka kuvattuna pellolta.

Tiedoksi: Museovirasto